

‘Scoren doe je door heel goed voor de patiënt te zorgen’

Verpleegkundige en docente Mathilde Bos:

Scoren in je vak! Daar draait het om tijdens het komende NU'91-jaarcongres dat op 8 november plaatsvindt in het voetbalstadion in Tilburg. Maar wat moeten we daarvoor onder verstaan? Valt er in de zorg voor ons te scoren? Zo ja, hoe doen we dat dan? Om antwoord op deze en andere vragen te krijgen, spraken we met Mathilde Bos, verpleegkundige bij Mesos Overvecht en docente aan de HBO-V in Utrecht. Zij verzorgt een congresinleiding over het thema van scoren in je vak.

‘Scoren doe je door heel goed voor de patiënt zorgen. Niet meer en niet minder.’ Mathilde Bos vindt er geen doekjes om. Zij vindt dat patiënten tekortkomen. Dat is op zich geen nieuw geluid. Bijzonder is haar uitspraak dat de verpleging de hand in eigen boezem kan steken voor het feit dat de zorgverlening in ons land niet optimaal verloopt. ‘We moeten eens ophouden om de schuld altijd op anderen af te schuiven voor het feit dat de zorg in gebreke blijft. We wijzen naar de politiek, het instellingsmanagement, artsen en ga zomaar door. Iedereen draagt schuld, behalve de verpleging en verzorging. Zo werkt het natuurlijk niet. We zijn medeverantwoordelijk. In die erkenning ligt het begin om te scoren. Als je je eigen verantwoordelijkheid durft te nemen, ga je actief op zoek naar oplossingen voor de problemen. Je steekt je nek uit. Je gaat het gevecht aan om de allerbeste zorg voor je patiënten te realiseren in plaats van de bal rond te spelen en de zwarte piet elders neer te leggen.’

SCORINGSDRIFT

Mathilde Bos straalt pit en vechtlust uit om de patiëntenzorg in ons land beter te laten verlopen dan nu het geval is. Aan scoringsdrift geen gebrek. Die scoringsdrift wil ze ook graag op anderen overbrengen. ‘Ik zie dat verpleegkundi-

gen en verzorgenden heel hard werken, maar tegelijkertijd moeten we constateren dat de zorg tekortschiet. Met dat gegeven wordt helaas nog te weinig gedaan. Ik zou wensen dat we in actie kwamen. Hoe? Door te knokken voor de juiste randvoorwaarden. Als je niet goed voor je patiënten kunt zorgen, zul je die randvoorwaarden moeten afdwingen zodat het wél kan. Op dat punt haken veel zorgverleners af. Ze zien de problemen en hebben er ook klachten over, maar ze claimen niet wat ze nodig hebben.’

NEK UITSTEKEN

Volgens Mathilde Bos wordt er te veel energie verspild aan geklaag over het slechte imago van ons vak. ‘Zorgverleners moeten niet bezig zijn met hun eigen imago, maar met de patiëntenzorg. Dat goede imago komt vanzelf als de patiëntenzorg goed is. Je moet niet roepen dat je serieus genomen wilt worden, maar je moet wat te vertellen hebben en zorgen dat je serieus genomen wordt. Het gaat daarbij niet om jou in de eerste plaats, maar om de inhoud van de patiëntenzorg. Het is tijd, denk ik, voor een volgende stap in de emancipatie of professionalisering zo je wilt. We hebben goede scholing, beroepsverenigingen, vakliteratuur en de wet BIG. Hieraan is door iedereen keihard gewerkt de afgelopen decennia. Maar

de patiënt is er nauwelijks beter van geworden, omdat de individuele uitvoerende verpleegkundige en verzorgende onvoldoende gaat staan voor haar vak. Echt goed zorg verlenen betekent je nek uitsteken. Je moet een visie hebben hoe de zorg beter kan, maar vooral het lef om aan die visie in de praktijk gestalte te geven. Je moet niet bang zijn dat je alleen komt te staan. We zijn met ontzettend veel zorgverleners. Laten we meer gebruik maken van ons eigen collectief. Je wint het niet met verdedigen en rondspelen. Je moet eruit breken. Dan liggen er kansen om te scoren.’

GOED VERHAAL

Bij scoren horen eigenschappen als creativiteit, assertiviteit en doorzettingsvermogen om het doel te bereiken dat je voor ogen staat. Mathilde beaamt dat assertiviteit niet onze sterkste kant is. Ze begrijpt ook dat niet alle instellingsdirecties het zullen waarderen als de verpleging haar eigen mening gaat verkondigen. Toch blijft ze volharden in haar standpunt dat we het lef moeten hebben. ‘Het is niet erg als jouw mening niet op prijs wordt gesteld, hoewel het natuurlijk wel belangrijk is dat je mensen en instellingen meekrijgt. Je moet niet bezig zijn met wat anderen van je denken; dat defensieve reageren werkt verlamdend. Als je een goed verhaal

hebt, dan moet je ermee voor de dag komen; in je team, binnen de instelling, in de media, binnen de politiek en ...bij de redactie van NU'91.' Mathilde Bos vindt het van de gekke dat familieleden van patiënten aan de bel moeten trekken om betere zorg te bemachtigen, terwijl het juist de taak is van zorgverleners om het voor patiënten op te nemen. 'En neem het onderzoek van zo'n horecamaan als Kennedie die de politiek adviseert over wat verpleeghuisbewoners nodig hebben: douchebeurten, gastvrijheid en gedekte tafels. Het zou toch zo moeten zijn dat wij die claim bij de politiek neerleggen. Laten wij maar eens een proces aanspannen als we niet voldoende zorg kunnen verlenen.'

HELDERE EISEN

Mathilde Bos is ervan overtuigd dat de patiëntenzorg verbetert wanneer verpleegkundigen en verzorgenden het heft meer in eigen hand nemen. 'Als je goed voor patiënten wilt zorgen, dan heb je daar de randvoorwaarden voor nodig. Vaak is dat een politiek verhaal. Daar worden primair de kaders bepaald. Tot op het hoogste niveau zijn mensen bereid naar je te luisteren, mits je helder bent in je claim. Als jij duidelijk aangeeft wat nodig is om misstanden in de zorg aan te pakken, dan zal er beslist wat veranderen. We moeten zelf een sterk verhaal hebben en de politiek overtuigen dat het zo is en niet anders.'

Mathilde geeft als docent aan de HBO-V zelf graag het goede voorbeeld aan haar studenten. Het onderwijs vormt een belangrijke basis van de beroepsidentiteit. Opleidingen moeten denkende en durvende mensen afleveren! Op de vraag of hierin eveneens een taak is weggelegd voor zorginstellingen zegt ze: Ik denk dat het vooral bij onszelf begint. Als je weet wat je nodig hebt om je werk goed te doen, dan klopt je bij de instelling aan. Hoe concreter je wensen, des te beter. Zomaar om een zak geld vragen gaat niet werken. Je moet met argumenten komen en een steekhoudend verhaal hebben. Volgens Mathilde doet een beroepsvereniging als NU'91 ontzettend belangrijk werk om verpleegkundigen en verzorgenden verder te helpen, maar is het uiteindelijk aan de zorgverleners zelf om in hun vak te scoren. Heb het lef om je verantwoordelijkheid op te eisen in de uitvoering van de zorg. Laat zien dat je voor je vak staat. Maak dat de patiënt goede zorg krijgt. Durf te scoren!

'Tot op het hoogste niveau zijn mensen bereid naar je te luisteren, mits je helder bent in je claim.'